Nr. 20. 2 Žniŭnia 1924 h. Hod VIII.

KRYNICA

TYDNIOWAJA SIALANSKAJA HAZETA

Adres Redakcyi i Adm.: Wilnia, Zawalnaja 7.
Redakcyja adčyniena ad 9 h. ran. da 7 h. wieč.

„Krynica“ kaštuje: na hod 5 zł. p.
Asobny numar kaštuje 15 hr.

PAKIDAJUĆ „WYZWALENIE“.

Usie jšče dobra pomnim čas pradwybarnaj ahitacyi ŭ ciapierašni Waršaŭski Sojm. Tady ŭsie partyi karystalisia biełaruskaj mowaj, kab takim čynam bolš zbližycca da našaha sielanina i lahčej jaho ašukać. Tady blizkaj była naša mowa nat' partyjam panskim.

Adnak najsprytniej u pradwybarny čas zakratałasia kala biełaruskaha sielanina polskaja partyja „Wyzwalenie“. Heta partyja ŭ ahitacyjnaj pracy karystałasia wyklučna biełaruskaj mowaj, abiacała bolš za ŭsie inšyja partyi, nat' bolš za biełarusaŭ, pryrakała dać časta bolš, čymsi pisałasia ŭ wyzwalenskaj prahramie, a tak-ža časta aśmielwałasia nazywać siabie partyjaj biełaruskaj.

Takaja niasumlennaja praca „Wyzwalenia“ mieła ŭpłyŭ nia tolki siarod ciomnych biełaruskich masaŭ, ale tak-ža zakružyła ŭ haławie nie adnamu i razumniejšamu. Pad upływam sałodkich i chitrych pieśniaŭ „Wyzwalenia“ ŭstupali da ich nia tolki niaświedamyja sialanie biełarusy, ale ŭstupili da jaho tak-ža i sialanskija intelihienty, świadomyja biełarusy, jak Haławač, Ballin i Šakun, ciapierašnija pasły ŭ Sojm.

Biełaruskija hazety družna praścierahali biełarusaŭ prad niasumlennaściu „Wyzwalenia“. Biełaruskamu świedamamu hramadzianstwu było zaŭsiody jasna, što „Wyzwalenie“, katoraje staić za asadnictwa na našych ziemlach i katoraje pradusim rupicca ab doli polskich sialan, dla sialanstwa biełaruskaha jošć duža niebiaspiečnym, jak duža jošć niebiaspiečny woŭk u awiečaj skury.

Pasły wyzwalency biełarusy jšli prociŭ ahulnaha biełaruskaha pierakanańnia i ŭściaž paddzieržywali ŭ nas „Wyzwalenie“ i sami ŭ im astawalisia. Hetym biełarusam dumałasia, što ŭsiož im udasca pry pomačy „Wyzwalenia“ zrabić dla našaha sialanstwa nieśta dobraje.

Prajšoŭ hod, prachodzić i druhi, a „Wyzwalenie“ jak wiało škodnuju i dwuličnuju dla nas palityku, tak i wiadzie.

Biełaruskaje sumleńnie nikatorych biełaruskich wyzwalenskich pasłoŭ nia ŭcierpiła.

9 lipnia siol. h. pasły Ballin i Šakun z partyi „Wyzwalenie“ wystupili, wypuskajučy da wybarščykaŭ adozwu, ŭ jakoj miž inšym haworycca:

...Ad sposabu jasnaha i čystaha, abapiortaha na supolna abhaworanym i pryniatym hałasawańniem taktyčnym wysiłku: iści da wyznačanaje ŭ prahramie mety cieraz usie pieraškody, — pierajšło „Wyzwalenie“ da **metadu kampramisaŭ i tajnych schodak z abšarnicka - kapitalistyčnym pradstaŭnictwam u Sojmie** — suprać wyraznaj woli pracoŭnych masaŭ i zaŭsiody na škodu dla ich.

Sposaby kampramisaŭ i tajnych schodak adznačajucca tym, što, kali ŭžo raz ulez u hetaje bałota, dyk prychodzicca leźci što-raz hłybiej u jaho — ažno da samazapiarečańnia. My dajšli da taho, što naš Staršynia Tuhutt, jaki sam kinuŭ klič čuć što nie da rewalucyjnaje baraćby proci inspirawanaha prawicaj padziełu hramadzian haspadarstwa na roznyja sarty, cieraz hod užo sam, nasuprać dyrektywam źjezdu 25,000 wybarščykaŭ, **hety padzieł hramadzian paćwiardziŭ**; staršynia Tuhutt nia ŭziaŭsia twaryć urad biez padtrymańnia prawicy i adkinuŭ padtrymańnie mužyckich sławianskich klubaŭ!

„Z taho času ŭ kožnym palityčnym kroku „Wyzwolenia“ wyjaŭlajecca abličča zaŭsiody zhubnaha na dalejšuju metu makkijawielizmu: **haworycca adno, a dumajecca i robicca druhoje.** My skidajem Witosa za cierazmiernaje abkładańnie biednaha nasialeńnia padatkami i za cierazmierny wajenny biudžet, za za-

pradańnie ziamielnaje reformy i złamańnie adbudowy. Sadzim na premjerski pasad abšarnika Hrabskaha i dajom jamu poŭnuju swabodu blizu całkom pierakłaści sanacyjnyja ciažary na plečy pracoŭnych, zaćwiardžajem jamu čuć nie ŭdwaja wialikšy biudžet na wojska i amal ni hraša na ziamielnuju reformu i ziemlarobstwa, zaćwiardžajem blizu poŭnuju likwidacyju pracy nad adbudowaj"...

Pasły Haławač i Šapiel pakulšto astalisia ŭ „Wyzwaleni". Nia dumajem, kab jany jaho nie pakinuli. Tam dla ich užo miejsca niama.

Pakinaŭšyja „Wyzwalenie" pasły Ballin i Šakun išče akančalna nie dałučylisia nikudy. Daroha adnak dla ich ciapier najpraściejšaja ŭ Biełaruski Klub. Ciapier im astajecca stać ćwiorda na hrunt biełaruski i na im stojačy raźwiwać dalej swaju pracu.

Ale choćby byŭšyja wyzwalency biełarusy i nie dałučylisia da pasłoŭ biełaruskich, to ŭsiož fakt wystupleńnia ich z „Wyzwalenia" jość wializarnaj wahi.

Niaščyraja, škodnaja dla biełaruskaha sielanina praca „Wyzwalenia" na našych ziemlach užo musić skončycca. Pasły Ballin i Šakun biełaruskamu sialanstwu atkryli wočy na „Wyzwalenie" takoje, jakim jano jość dla nas sapraŭdy.

A heta dla lepšaje budučyni biełaruskaha sialanstwa duža mnoha znača.

Ihnat Paparać.

DA NAS PIŠUĆ.

Naša pošta. Prazaroki, Dziśnienskaha pawietu. Nadajeła nam wazić panoŭ. Woś niejak udałosia hm. radzie pastanawić, kab naniać poštu, a nas zwolnić ad padwod. Našoŭsia i čaławiek na hetuju metu p. Wasileŭski, jaki, praŭda, łupianuŭ z nas, ale my radawališ, što choć i zapłacim pa pudu žyta ad kania, ale bolej jeździć u padwody nia budziem. Nie dahadalisia tolki my, što ruka ruku myjeć, h. z. što Wasileŭski duža blizki pryjaciel i wojta i, nawat, lokaja jaho, sołtysa Jarkiewiča. Jak tolki treba jechać kudy daloka — hladziš — precca Jarkiewič i honić u padwody. Znachodzilisia ludzi, jak napr.: Jan Lućko i Henryk Lućko, jakija admowilisia jechać. Što z imi zrobić naša „načalstwa" jašče nia wiedama, ale na ich miesca razjareŭšy sołtys wyhnaŭ hram. Fursu i Zabiełłu. Apošnija, jak widać, spužalisia ważnaha „našalstwa" — pana sołtysa — i pajechali.

Z litaraj drenna i biaz litary nia dobra. Kruni, Wojstamskaj hm. Swiancianskaha paw. Zajadaje nas palicyja i padatki. Palicyja čaplajecca nawat z błahoj pryčyny, kab tolki naździekawacca nad biednym čaławiekam. Da taho dachodzić, što čaplajucca nawat da tabličak, što prybity da kožnaj chaty.

Nia wiedaju, ci heta takija paradki ŭsiudy, ci tolki ŭ nas. Bo widzicie, ludcy, ŭ nas palicyja wydumała roznyja tablički, nawat na wazie i to pawinna być doščačka z nadpisam: čyj heta woz i skul jon. A ŭžo kala chat, to čystaje biezhałoŭje. Jak niama tablički kala chaty pišuć pratakoł, što niama, i honiać za 12 mil, až u Świanciany. Jość tablička — to pryhladajucca pilna, ci niama jakoj abmyłki. Kali, barani Boža, znajduć jakuju abmyłku, to tahdy adrazu pratakoł i ŭ Swianciany. A hdzie-ž nam niahramatnym napisać dobra, dy jašče pa polsku!

U nas jość biednaja kabieta Razala Braŭka. Toj kabiecie prykazali prybić doščačku kala swaje zlamanki. Kabieta znajšła piśmiennaha čaławieka i prasiła jaho napisać. Toj napisaŭ. Dy napisaŭ tak, jak hawo-

PRAMOWA

pasła Rahuli na zasiadańni Sojmu 8. VII. 1924 h. u sprawie biudżetu Ministerstwa Ziamielnych Reform.

Wysokaja Pałata! Polskaja Respublika maje mnoha ministerstwaŭ, mo' až zašmat. Kali źwierniem uwahu na nazoŭ kožnaha ministerstwa i zahlaniem u biudžet kožnaha z ich, dyk pierakanajemsia, što nazoŭ adpawiadaje jahonaj dziejnaści i naznačeńniu. Ale, jak kaža rasiejskaja prykazka, „w siemje nie biez uroda", — woś, i ŭ siamji polskich ministerstwaŭ znajšoŭsia swajho rodu wyradak, nazoŭ jakoha nia zhodny z jaho dziejnaściaj. Heta jość, imienna, ministerstwa ziamielnych reformaŭ. Nazoŭ hetaha ministerstwa wymahaje ad jaho dziejnaści, adpawiadajučaj prawiadzieńniu ziamielnaje reformy, heta značyć— pieramieny asnaŭnych sielska-haspadarčych adnosinaŭ z klasowaha pahladu i z pahladu na formy karystańnia ziamloj. Kali zahlaniem u biudžet hetaha ministerstwa, dyk akažacca, što wializarnaja, pierawažajučaja čaść wydatkaŭ, a imienna 15.910.485 zł. idzie — na pensii, wajskowaje asadnictwa, kalanizacyju, dy tolki 2.790.000 zł. praznačajucca na kamasacyjnyja raboty i likwidacyju serwitutaŭ, značyć, na pracu, jakaja pradstaŭlaje tolki častku całaha — ziamielnaje reformy. Hetak pišacca adno, a wymaŭlajecca niešta inšaje. Pišacca: ministerstwa ziamielnych reform, a treba razumieć: ministerstwa wajskowaha asadnictwa, kalanizacyi biełaruskich i ŭkrainskich ziamiel.

Ministerstwa hetaje **stworana wyklučna dziela abałamučańnia sialanstwa**, stałasia, jak-byccam, hromaadwodam **dziela ratawańnia wialikich dwaroŭ ad nadychodziačaje rewalucyjnaje bury.** Heta abiacanka-cacanka, jakaja niekamu dy pawinna pryniaści radaść, ale sielanin nie taki durny, jak panom zdajecca! Paśla Rewalucyi ŭ Rasiei jon staŭsia starym wirabjom, jakoha na miakinu nia prynadziš. Jon dobra wiedaje, što **ziamli jamu nichto nia daść, što jaje možna tolki ŭziać, i jon jaje woźmie, dy woźmie biaz wykupu.**

Toje, što ziamla pawinna być addadziena biaz wykupu, nie aznačaje, što sialanstwa dastanie jaje darma. Kolkisotletniaja panščyna i buržuazyjny ład, jaki panuje niekalki stalećciaŭ, zabrali ŭ sialan ich ziemli, addali ŭ ruki abšarnikaŭ i prymusili sialan ra-

rać u wioścy: „Razala“. Kabieta ŭciešyłasia, što ŭžo jość tablička i čym skarej prybiła da swaje ziamlanki. Ale woś licha naniasło palicyju. Jana i pačała čytać tuju tabličku i znajšła „abmyłku“. Jak nia ŭskipić jana, jak nie nakiniecca na tuju babu, jak nie pačnie kryčać, jak heta jana śmieła napisać „Razala“, kali pa polsku budzie „Rozalja“. Pryčapilisia taksama da adnaho čaławieka, katory napisaŭ „Michajł“ a treba „Michał“, spisali pratakoł i kažuć, što pahoniać u Swianciany.

Wot, braty Biełarusy, biada, za adnu litaru prychodzicca chadzić u Swianciany až 12 mil!!! Nie pastaŭ litary „j“, kiepska, pastaŭ, iznoŭ kiepska i rabi što chočaš. Pytajusia ŭwa ŭsich: ci-ž heta nia ździeki nad biednym biełaruskim narodam? Oj bratki wy maje, užo musić i pry skančeńni świetu horšaj biady nia budzie!

Ale heta jašče nia ŭsio. Jašče dušać nas padatkami. Bo padumajcie tolki: nikatoryja ludzi ŭ nas nia byli doma, byli wyhnanyja u Litwie, ciapier wiarnulisia i što-ž — prykazali im płacić padatak **za ŭsie hady** i ściahajuć ciapier „niedaimki“. Hdzie-ž tut sprawiadliwaść? Užo kali čaławiek žywie ŭ Polščy, to ŭžo trudna, ad padatkaŭ nia wykrucišsia — płaci dy tolki. Ale kali čaławiek žyŭ u Litwie, a treba płacić u Polščy — tut užo zrazumieć trudna. Musić i sam Waršaŭski ministar nie zrazumieje takoj sprawiadliwaści!

U nas jak jedzie palicman, to ludzi chawajucca, jak ad waŭka, bo i praŭda-ž, waŭkom jon hladzić na naš narod. Palicmany tak nienawidziać našaha narodu, što, zdajecca, žyŭcom jaho źjeli-b. Wot ŭ nas raskazwali, jak na Mikołu było ŭ Iży prawasłaŭnaje świata, narodu sabrałosia šmat, a adzin konny palicman **dla swajej paciechi** pačaŭ tratawać kaniom ludziej. Kažuć, što šmat patratawaŭ i pakalečyŭ konskimi kapytami. Kažuć što nazywajecca toj palicman Sabaleŭski. Jon z Wojstama. Nu a heta ci nia ździeki?

Susied.

Hutarki ab haspadarcy.

Jak hadawać husiej.

(Praciah, hl. „Krynica“ Nr. 19).

Husianiaty nadta ciažka wychodziać z jajka i kali pa 28-29 dniach jašče nia wychodziać, treba im pamahčy. Treba pryłažyć jajko da wucha — kali ŭ jajku čuwać słabieńki stuk i niejki šorach, treba **aściarožna** toje jajko nadbić, bo časam bywaje tak, što husianio słabaje a łupina mocnaja, dyk nia moža adtul wylaźci i tam pamiraje.

U paślednich dniach huski z hniazda spuskać nia možna ni na minutu: treba jaje karmić i paić na hniaździe. Kali ŭžo husianiaty wyjduć, treba ich kłaści u jakuju pasudzinku z pierjami i dziaržać u ciapłacie i nie dawać im jeści praz niejki čas (jakija 24 hadziny) pakul ŭ ich nie ačyścicca wallo. Kali ŭžo wallo čystaje (možna paznać pa tym, što husianiatki robiacca lohkimi i raźwiejšymi), treba dać im jeść. Ale i ab tym treba pomnić, kab husianiatak dahladzieć u pasudzincy: treba ich, čas ad času, wyniać, ačyścić pierja, paprawić, mo katoraja prydušana, abo pierawiarnułasia. Kali ŭžo jany ačuchajucca na hetym świecie, treba ich puścić pad matku i dać jeści. Jada ich takaja: drobnyja krupki, aŭsianyja abo jačmiennyja, razmočanyja ŭ wadzie, dalej kryški chleba, taksama pamočanyja ŭ wadzie, a dalej to i krapiwu, drobna pasiečanuju i asypanuju mukoj aŭsianaj abo jačmiennaj. Niekatoryja dajuć haroch, ale z harocham treba pačakać. Dla małych dawać nia warta. Možna im padkidać trawy, niachaj jaje pierabirajuć. Treba ŭważać, kab nie pačali wielmi rana sami skubści trawy, bo mohuć pakrywić sabie šyjki. A pierad usim treba dla ich stawić **čystuju** zaŭsiody wadu.

Na piaty dzień paśla wychadu z jajak možna ich puskać na dwor, ale tolki tahdy kali pawietra ciopłaje i soniejka hreje. Husianiaty nadta bajacca zimna i mohuć prapaści. Taksama bajacca wietru i daždžu. Niachaj husianio zmoknie i zmierźnie — prapadzie.

---

bić na mahnataŭ, na panoŭ, na šlachtu. Hetyja wiekawyja ciažary, jakija niasło sialanstwa, pradstaŭlajuć až zališnie wialikuju płatu za zwarot jamu jaho ŭłasnaje ziamli.

Ździejśnieńnie hetych imknieńniaŭ sialanstwa da atrymańnia ziamli biaz wykupu ŭ **sučasnaj Polščy,** dzie panujuć abšarniki i ich prysłužniki, — **niemahčyma.**

Što datyčycca biełaruskaha i ŭkrainskaha sialanina, dyk jon zusim i nie spadziajecca na toje, kab abšarnik, waładar i pan, źlitawaŭsia i daŭ jamu mahčymaść samastojna pracawać na ralli. Biełaruskaje i ŭkrainskaje nasialeńnie maje nadzieju na ździejśnieńnie swaich prawoŭ na ziamlu, zabranuju ŭ ich panami, polskimi žaŭnierami, palakami-dachtarami, polkami- wučycielkami i inšymi, — tolki tady, **kali nastanie rabotnicka-sialanskaja ŭłada. Darohaj da hetaha źjaŭlajecca rewalucyja.** Ziamielnaja reforma robicca nia cieraz biełyja rukawicy, **a praz zialeza i kroŭ.**

Danyja sprawazdačy biudžetnaje kamisii ab dziejnaści hałoŭnych ziemskich uradaŭ za minułyja hady i ab dziejnaści ministerstwa ziamielnych reform na biudžetny 1924 hod padrobna wyjaśniajuć nam ich dasiulešniuju dziejnaść i dziejnaść prajektawanuju, a imienna:

Da 1 studnia h. h. na padstawie ŭstawy z 17 śniežnia 1920 h. **pierajšło na ŭłasnaść dziaržawy 366.738 hektaraŭ biełaruskaje i ŭkrainskaje ziamli — dla polskich žaŭnieraŭ i kalanistaŭ.**

Tut ja prymušany kateharyčna zapratestawać proci zajawy pana ministra wajskowych spraŭ, hen. Sikorskaha, što pad wajskowaje asadnictwa ŭziata 35% polskaje ziamli i 65% rasiejskaje ziamli. Henaja ziamla — ani polskaja, ani rasiejskaja, a ŭkrainskaja i biełaruskaja. Kali ŭłaśnik ziamli — palak, ci wialikarus, dyk heta jšče zusim nia značyć, što jana polskaja, ci wialikaruskaja. Razważajučy hetak, možna znajści polskija ziemli ŭ Francyi, ŭ Amerycy, bo tam mohuć być asoby polskaje nacyjanalnaści i ŭładać ziamloj. Kali-b p. hienarał Sikorski na hetaj asnowie zajawiŭ, što ŭ Francyi istnuje polskaja ziamla i polski ŭrad maje prawa jaje parcelawać, to ja wiedaju, što niwodzin francuz nia zhodzicca na takoje haspadarańnie. **U Biełarusi jość tolki biełaruskija ziemli, — ziemli, palityja krywioj i potam biełaruskaha narodu! I na hetuju ziamlu maje prawa tolki biełarus.**

Husianiaty asabliwa bajacca choładu, kali jany jašče nie apieryŭšysia. Kali pačnuć pierycca (a heta ŭ druhim miesiacy) treba ich dobra karmić, bo tahdy jany najbolš patrabujuć ježy. Słaba kormlanyja husianiaty ŭ hety čas nikoli nia buduć mocnymi i dobrymi huśmi.

Dla husianiat nadta škodny blokat i dziela hetaha treba jaho niščyć. Tak sama nia možna husiej puskać na stajačuju wadu, dzie jość pjaŭki. Pjaŭki lezuć husiam ŭ nozdry i časam zajadajuć ich na śmierć. Husianiatam taksama škodziać rabaki ziamnyja, katoryja zjaŭlajucca paśla daždžu pa syrych miajscoch.

Najhoršy dla husianiat miesiac — heta lipień. Tahdy słabyja i poznyja husianiaty hinuć časam hurtam. Treba ich tahdy lepš karmić. U hetyja časy na ich napadajuć „wošy". Taksama nie dajuć im spakoju roznyja moški, załaziačy im až u wuški. Wošy zawodziacca ad brudu i niačystaty ŭ chlawie. Kab ich zwiaści, treba dobra ačyščać chleŭ, pasypać popiałam i suchim piaskom. Apra̋č taho radzicca wyściłać što raz to świežym paparatnikam. Ad hetaha wošy hinuć. Kali-ž jakaja moška ŭlezie husianiaci ŭ wuška, husianio apuskaje krylla, krucić haławoju, wyciahwaje šyjku i pierastaje jeści. Tahdy treba jamu u wuško nalić aliwy, razam z aliwaju wypłynie adtul i moška.

Na wosień radzicca wypuskać husiej na ruń. Jany ad hetaha pačynajuć sycieć. Ale wypuskać treba tolki tahdy, kali ziamla zamieršy, bo pry miahkaj ziamli husi wyrywajuć žyta razam s kareńniami.

Zimoju, husiam, treba dawać pasiakanuju bulbu, marchoŭ, abo repu (syruju). Dajuć taksama miakinu: žytniuju, harochawuju, ale dobra aparanuju i asypanuju jakoju mukoju.

Adkarmić husiej nia možna ciopłym časam, dyk pačynajuć adkarmliwać tahdy, kali pawietra trochi schaładaje. Adkormliwajuć tak: U listapadzi miesiacy pamiaščajuć husiej u widny, suchi i ciopły i čysty chleŭ, časta padściłany sałomaj i nia majučy zaduchi. Pierad huśmi stawicca drabina s takimi dzirkami, kab jany mahli prasunuć tolki haławu. Za drabinaju stawicca jada. Apra̋č taho da drabiny prybiwajuć doščački, katoryja tak ustrojany, što aharadžwajuć huś z usich bakoŭ tak, što jana nia moža tam nia tolki chadzić, ale nawat abiarnucca. Hetymi zaharodkami husi addzialajucca adna ad druhoji. U nas kormiać najbolš aŭsom abo harocham, z takim rachunkam, kab na kožnuju huś wyšła nia bolej 9 harcaŭ aŭsa abo harohu. Haroch i awios dajuć časam močany, treba tolki hladzieć, kab jon nia pieramok. Da jady dobra damiašać patoŭčanaha drawianoha wuhla. Jadu treba pakarmiŭšy pryniać ad drabiny, bo stajučy zaŭsiody pierad drabinaju, jana husiam abrydnie. Karmić treba 3-4 razy ŭ dzień. Ale wada niachaj zaŭsiody staić čystaja, świežaja. Karmić hetak treba nia bolej 2 tydniaŭ. Pa dwuch tydniach husi možna wiaźci na pradaž, abo rezać samomu.

Nikatoryja husiej padskubajuć i dumajuć, što jany dobra robiać. Nie, hetak nia dobra. Takaja huś skora nie pasycieje i niaścisia budzie kiepska. Dyj apra̋č taho skubści žywuju huś—heta trochi pa zwiersku.

Korm možna mianiać, kab jon nia pryjeŭsia, pobač z aŭsom i harocham, možna dawać siečanuju bulbu abo morchwu. Da wady možna dadawać jakuju žmieniu atrubiej abo muki. Tolki jašče raz prypomnić treba, što jady pierad nosam husi dziaržać nia možna — jana im moža abrydnuć.

Woś i ŭsio, što možna skažać pra hadoŭlu husiej. Zachawaj čaławieča hetyja prawiły, a kali budzieš hadawać husiej, to nabiarešsia sam praktyki i budzieš wiedać, jak chadzić kala hetaj karysnaje ptuški.

Haspadar.

Z Sojmu.

Nowy zakon ab spadkowym padatku. Sojm na apošnich, prad wakacyjami, pasiedžańniach pryniaŭ nowy spadkowy zakon, lepšy ad staroha.

Pawodle zakonu staroha spadkowy padatak płacili blizu ŭsie sialanie, što atrymliwali niešta ŭ spadku, a pawodle nowaha płaciać:

Pan dakładčyk ab sialanskim banku („krestjanskim banku" — rasiejskim. **Red.**) skazaŭ, što sialanski bank na Uschodnich Kresach dawaŭ ziamlu rasiejskim kalanistam. Heta zusim nia zhodna z praŭdaj. Kali rasiejskija kalanisty sialilisia na tak zwanych Uschodnich Kresach, dyk tady jšče sialanski bank nie istnawaŭ. Jašče zadoŭha da 1861 hodu, bo ŭ časoch Piatra Wialikaha i patryarcha Nikana, t.-zw. starawiery ŭciakali na našy Kresy. A ziamla, kuplanaja praz sialanski bank, praznačałasia dla sialan biaz roznicy wiery. Maju siabra-katalika, baćka jakoha kupiŭ ziamlu z padmohaj hetaha banku, — tak, jak i druhija ludzi. Sialanski bank nikoli nie zajmaŭsia sprawaj kalanizacyi. Wialikarusy nikoli nia imknulisia na akrainy, bo na što im byli piaski, kali jany mieli wializarnyja abšary dobraje ziamli?

Ciapier-ža ziamla na Kresach uziata na ŭłasnaść dziaržawy, dziela ŭzmacawańnia na akrainach polskaści — na asadnictwa polskich žaŭnieraŭ. Dahetul pasialili 9.224 wajskowych asadnikaŭ, a sioleta pradbačycca wydzialeńnie 90.000 hektaraŭ na kalanizacyju biełaruskich i ŭkrainskich ziamiel polskim elementam.

Padadzieny Sojmu ŭstaŭ ab parcelacyi i asadnictwie iznoŭ-ža pradbačyć piaršenstwa wyznačańnia nowych nadziełaŭ inwalidam i žaŭnieram **polskich wojsk. A dzie našyja biełaruskija inwalidy i žaŭniery, dzie našyja biełaruskija ŭdowy i siroty pa žaŭnierach, pałohšych u suświetnaj wajnie?** Heta-ž i našyja biełaruskija žaŭniery pasredna pryłažyli ruku da stwareńnia niezależnaje Polščy.

Bačym, što dziejnaść hałoŭnaha ziemskaha ŭradu, jak i ministerstwa ziamielnych reform wyjaŭlałasia i budzie wyjaŭlacca ŭ prymusowym pazbaŭleńni ziamli ŭkrainskich i biełaruskich sialan, dy ŭ nadzialeńni jeju polskich žaŭnieraŭ i polskich kalanistaŭ. **Wajskowyja asadniki,** pasadžanyja na biełaruskich i ŭkrainskich ziemlach suproć intaresaŭ i woli tamtejšaha nasialeńnia, nia tolki pazbawili biełaruskaje sialanstwa mahčymaści karystacca swajej ziamloj, ale **pačali haspadaryć tamaka, hwałciačy ŭsie prawy miascowaha nasialeńnia.** Hetak, wajskowyja asadniki zabaranili sialanam wioski Zarečča, Haradziejskaj hm. Niaświskaha paw., karystacca ich serwitutnym paświščam. Wajskowyja asadniki ŭ Nawahradzkim pawiecie samawolna začynili ad wiakoŭ istnawaŭšuju darohu z m. Lubčy ŭ m. Turac, zrabiŭšy niemahčymaj kamunikacyju dla sialan wioski Nowaje Siało, Jaremickaje hminy, i akaličnych.

1) Muž, žonka, dzieci płaciać tady, kali atrymliwajuć spadak wartaści 10 tysiač zł,, a kali mienš, dyk ničoha.

2) Dzied, baćka i inš. płaciać padatak, kali atrymliwajuć spadak wartaści 3 tysiačy zł.

Spadkawaha padatku nia płacicca ad chatniaha sprontu, a tak-ža ad inwentara žywoha i niažywoha, kali wartaść jaho nie pierawyšaje 2.500 zł.

Nowy zakon ab zahraničnych pašpartach. Sojm pryniaŭ zakon ab zahraničnych pašpartach, pa jakomu, aprača lhotaŭ dla asob, što wyjaždžajuć zahranicu dla zarobku, nawuki, lačeńnia, tarhoŭli i inš. šmat źnižana naahuł narmalnaja cana pašpartu, dy nawat praduhledžany wypadki poŭnaha zwalnieńnia ad apłaty. U nowym zakonie cana tolki 20-25 złot. za pašpart.

Wyjezd pasła Tuhuta. Staršynia „Wyzwalenia“ pasoł Tuhut wystupiŭ z „Wyzwalenia“ i wyjechaŭ za hranicu na adpačynak.

Z Biełaruskaha žyćcia.

Z Biełarusi pad Polščaj.

Kanfiskacyja „Syna Biełarusa“. Pa zahadu Kamisara Uradu na m. Wilniu palicyja skanfiskawała ŭwieś nakład Nr. 15 „Syna Biełarusa“ z 16 lipnia i Nr. 17 z 23 lipnia siol. h.

Rezalucyja Biełaruskaha Nacyjanalnaha Kamitetu ŭ sprawie jazykowych zakonaŭ z 20 lipnia h. h.: „Bieł. Nac. Kom., razwažyŭšy stanowišča Bieł. Pas. Klubu ŭ sprawie prawiedzienych u Sojmie polskim uradam jazykowych zakonaŭ (ab karystańni biełaruskaj mowaj u sudoch, administracyi, samaŭradach i škole) i bačučy ŭ hetych zakonach hrubaje narušeńnie prawoŭ biełaruskaha narodu ŭ Polščy, zabiaspiečanych Mirawymi Traktatami i asnaŭnymi zakonami Polskaje Respubliki, a tak-ža ličučy, što pry sučasnym składzie polskich sudoŭ i administracyi, ahulnaj i školnaj, u Zachodniaj Biełarusi nawat zabiaspiečany ŭ skazanych zakonach minimum nia budzie ździejśnieny na dziele, — pryznaje, što stanowišča ŭ hetaj sprawie Biełaruskaha Pasolskaha Klubu było prawilnaje i adpawiadaje ŭ poŭnaj miery nastrajeńniam i pahladam biełaruskaha hramadzianstwa“.

Wystupleńnie biełaruskaje moładzi. Biełaruskaja studentskaja moładź abjawiła tak zwanamu „Biełaruskamu Sabrańniu“ u Wilni bajkot. Zhodna z hetym drukujem wypisku z pratakołu pasiedžańnia Uradu Biełaruskaha Studentskaha Sajuzu 12 červienia 1924 hodu:

„Urad Biełar. Stud. Sajuzu, pryjmajučy pad uwahu ŭsio toje, što zajšło pamiž Biełaruskim Hramadzianstwam i „Biełaruskim Hramadzianskim Sabrańniem“ (jak arhanizacyjaj), pastanaŭlaje sarwać adnosiny z „Bieł. Hram. Sabrańniem“, wymahajučy poŭnaha zastasawańnia ŭsich swaich siabroŭ da hetaje pastanowy.

U praciŭnym wypadku, niezastasawaŭšyjasia da pastanowy siabry Sajuzu buduć wyklučany z liku siabroŭ B. S. Sajuzu i paddany ahulnamu bajkotu“.

Nawat i „pryjacieli“ aburany! Pad toj čas, jak usie polskija partyi ŭtwaryli adziny nacyjanalny front u sprawie zakonaŭ ab nacyjanalnych mienšaściach, — biełarusy biaz roznicy partyjaŭ i kirunkaŭ rezka asudžajuć henyja zakony.

U Prezydyumie Bieł. Nac. K-tu ŭ Wilni na zasiadańni 20 lipnia było zasłuchana cikawaje piśmo ŭ hetaj sprawie, prysłanaje z Horadni haloŭnymi dziejačami partyi tak-zwanych „Aktywistaŭ“, jakaja zaŭsiody jšła popleč z polskim uradam i na wybarach u Sojm i Senat zmahałasia z biełaruskim śpiskam Nr, 16. Woś hetaje piśmo:

Da Biełaruskaha Nacyjanalnaha K-tu u Wilni.

Hetym majem honar dawiaści da wiedama B.N.K. u Wilni, u suwiazi z zapytańniami, pastupajučymi da nas z roznych miejsc, što u sprawie troch ustawau, prawiedzienych praz Sojm, biaz učaścia biełaruskich pradstaunikou u t. z. kamisii ekspertau, ab jazykowych palahčeńniach u sudzie, škole i administracyi na „Kresach“, my i tyja, što z nami, zusim salidarny z pazicyjaj Bieł. Soj-

---

Prywiedzienyja fakty świedčać ab tym „postupie i kultury“, jakija p. ministar Sikorski prypisywaje asadnikam.

Panowie kažacie, što my majem zašmat ziamii. Hety arhumant jašče nie daje akupantam prawa zabirać u nas siłaj ziamlu. Da taho-ž Biełaruś nia maje lišku ziamli; ab hetym świedčyć masawaja emihracyja biełaruskaha nasialeńnia pierad wajnoj u zamorskija krainy i ŭ Sybir. U adnym tolki 1907 hodzie z adnaho tolki Waŭkawyskaha paw. u Sybir, z pryčyny niastačy ziamli, wyemihrawała 296 siamiej. A ŭ zamorskija krainy z biełaruskich ziamiel u praciahu 10 hadoŭ — ad 1901 da 1911 hodu — wyemihrawała bolš za miljon duš. Ja pytajusia ŭ Panoŭ: ci hetyja ludzi emihrawali dziela taho, što mieli zašmat ziamli? Dumaju, što nie. A emihrawali jany zatym, što nia mieli na čym pracawać.

Ciapierašniaje pałažeńnie — jšče horšaje. **Stworana ŭschodniaja hranica, z jakoj naš narod nikoli nie pahodzicca; hetaja hranica dušyć naš narod, nie dajučy jamu mahčymaści być haspadarom na swajej ziamli, — i heta hranica budzie našym narodam źništožana!** A toj zialezny wał, ab jakim hawaryŭ hen. Sikorski, staniecca wałam z piasku, jaki lohki pawieŭ wietru z Uschodu pieraniasie daloka na Zachad!

Ciapier taksama adbywajecca emihracyja biełaruskaha sialanstwa — z Zachodniaje Biełarusi ŭ Radawuju Biełaruś. Biełaruski sielanin prymušany rastacca z swaim zahonam, na jakim pracawaŭ ad wiakoŭ, z ziamloj, da jakoj byŭ prywiazany ŭ praciahu stalećciaŭ swajej pryhonnaj pracaj na abšarnikaŭ, prymušany wybiracca ŭ Radawuju Biełaruś, wyhnany z swajej chaty polskim žaŭnieram i polskim kalanistam. Dziela čaho-ž biełaruskaje sialanstwa pierachodzie ŭschodniuju, zialonuju hranicu? Ci dziela taho, što maje mnoha ziamli? Ci dziela taho, što karystajecca prawami hramadzianstwa? Ci dziela taho, što jaho baronie zakon? — Usia palityka denacyjanalizacyi i pazbaŭleńnia ziamli, biezzakońnie i hwałt prymušaje biełaruskaje sialanstwa emihrawać u Radawuju Biełaruś, dzie jano znachodzie abaronu swaich intaresaŭ i ziamlu. Usio ŭzrastaje hety emihracyjny ruch u Radawuju Biełaruś i ŭ niedalokaj budučyni moža adyhrać i adyhraje wielmi hroznuju dla polskaje dziaržawy rolu: bo **hetaje sialanstwa niekali wierniecca nazad da swaich wiosak i źmiacie ŭsio toje, što niekali prymusiła jaho da emihracyi.**

mawaha Klubu u hetaj sprawie, bo hetyja ustawy, zamiest paprawić adnosiny pamiž biełarusami i palakami, jšče bolš papsujuć i biez taho užo zusim niemahčymaje pałaženie, wyklikanaje taktyčnymi abmyłkami polskich partyj na „Kresach", — ale peuna, što paśla hetkich ustawau chutka pierad polskaj palitykaj na čarzie dnia žjawicca sprawa autanomii — ustawy adnaznačnaj pad toj ci inšaj nazwaj, bo za minułyja hady abmyłki byli dapuščany praz ukazanuju palityku wializarnyja.

E. Mitkiewič, J. Šurpa.

17.VII.24. Horadnia, Mastowaja 9.

Nowyja knižki. 1. Pramowy Deputataŭ Bieł. Pas. Klubu ŭ Polskim Sojmie ŭ časie dyskusii ab biudžecie i zakonach ab mowach mienšaściaŭ.

2. Strašny worah. Knižka pra harełku. Napisaŭ Butrym Kalada.

3. W. Zielenski. Batanika. Padručnik dla siarednich škoł, z 120 rysunkami i słoŭnikam nazowaŭ. Pierakł. K. Dušeŭski. Wydańnie Ministertswa Biełaruskich Spraŭ u Litwie.

Z Biełaruskaj Sawieckaj Respubliki.

Pieršy biełaruski spektakl u Wiciebščynie. Nastaŭnictwa Kamienieŭskaj wołaści apošnimi dniami pastawiła pieršy raz pjesu na biełarŭskaj mowie. Pieršy raz zahučeła žywaja narodnaja biełaruskaja mowa sa sceny, ad jakoj pawiawała rodnaj Biełarušsiu. Žyćcio zabitaj sialanskaj siamji ŭsim było tak blizka i znajoma. Prysutnyja pieražywali toje, što bačyli i čuli sa sceny i časta pierapyniali ihru to śmiecham, to wyklikami spačuwańnia. Nastaŭnictwa pastanawiła stawić spektakli na wołaści wyklučna ŭ biełar. mowie.

Sialanie Wiciebščyny za rodnuju mowu ŭ škole. Wiciebščyna pawolnymi krokami, ale pastupowa pasowywajecca ŭ pierad u sensie biełarusizacyi. Tam, to siam siarod wiaskowaha nastaŭnictwa, a tak sama i siarod wučnioŭskaj moładzi zakładywajucca hurtki biełarusaznaŭstwa, jakija pracujuć z zachapleńniem i dajuć karyść. Woś wyniki ichniaj pracy: Sialanie Kuzniacoŭskaj wołaści, Wiciebsk. paw., na ahulnym schodzie zrabiii pastanowu, kab z nastupnaha wučebnaha hodu wučyli dziaciej ich na rodnaj mowie.

U Wiciebsku biełaruskaja škoła. Addzieł narodnaj aświety ŭ nastupnym wučebnym hodzie adčyniaje škołu, u jakoj wykładańnie budzie wiaścisia wyklučna na biełaruskaj mowie.

Narodnaja palityka Sawietaŭ. Na pasiedžańni biełaruskaha „Cika" ŭ Miensku pastanoŭlena, što ŭ Biełarusi mowy: biełaruskaja, polskaja, rasiejskaja i žydoŭskaja—raŭnapraŭny. Ale dziela taho, što narod biełaruski stanowić bolšaść, mowa biełaruskaja pawinna mieć nikatoryja prywilei. Usie ŭrady ŭ praciahu troch hadoŭ pawinny pierajšci na biełaruskuju mowu.

S POLŠČY.

Žadańnie padziełu Wilenskaj Dyecezii. Polskija biskupy pastanawili Biełastok z Sakolščynaj dałučyć da dyecezii Łomžynskaj, a Bielščynu da dyecezii Padlaskaj. Tak polskija biskupy žadajuć zrabić, dziela metaŭ palityčnych, kab lahčej i chutčej spolščyć biełarusaŭ, žywučych u ŭspomnienych ziemlach ciapierašniaj Wilenskaj dyecezii. Praciŭ hetych planaŭ protestuje ŭsio wilenskaje katalickaje duchawienstwa. Ci Rym pasłuchaje ich pratestu — niawiedama.

Manapol tytunu daje kaźnie što-raz to bolš karyści: u studni daŭ 3 miljony zł., u lutym 4, u marcy 7, u krasawiku 9, u maju 12, u červieni 13½ miljonaŭ zł. Dyk dziela hetaha i nie dazwalajuć sialanam siejć tytunu nawat i na swaje patreby.

Marak što-raz mienš astajecca. Chod marak polskich pawoli spyniajuć. U praciahu lipnia spynili chod 22 tryljonaŭ marak. Išče ŭ ruchu astajecca 49 tryljonaŭ mar. Ahułam ŭžo nia ŭ ruchu 521 trylj. m.

Bunt palityčnych wiaźniaŭ. 24 lipnia ŭ Waršaŭskaj turmie pry wul. Dzielnaj Nr. 26 wybuchnuŭ bunt palityčnych wiaźniaŭ. Što za pryčyna buntu—nia wiedama. Wiedama tolki toje, što zbuntawanych supakoili i razmiaścili pa asobnych kamerach. Paśla hetaha ŭsie palityčnyja abjawili haładoŭku.

Hlańma ciapier na kolki faktaŭ i dziejnaści ministerstwa asadnictwa i kalanizacyi. U kaho biaruć ziamlu? Ciapier parcelujuć dwor Daŭhinawa. Pry hetym zabirajuć takža ŭ sialan wioski Ješkaŭka, Daŭhinaŭskaje hminy, Wialejskaha paw., ich serwitutnuju pašu — na karyść polskich asadnikaŭ i kalanistaŭ. Dam tutaka cikaŭnuju padrobnaść ab asobach, jakim dajucca nadzieły ziamli. Dyk woś: akružny ziemski ŭrad u Wilni wyznačaje nadzieły ziamli ŭ parcelawanym dwary doktaru Sadoŭskamu, žycharu m. Daŭhinawa, weterynaru Wilku z m. Daŭhinawa, Bielewiču, sekretaru Daŭhinaŭskaje hminy, Barejbu, handlaru ŭ Daŭhinawie, wučycialom polskich narodnych škoł i inšym, jakija nia majuć ničoha supolnaha z ziemlarobstwam.

Praz asadnictwa polski ŭrad uwodzie ŭ žyćcio pryncyp anarchizmu, pryncypy fizyčnaje siły i hwałtu, — prawa, jakoje znachodzicca na kancy miača! Jak-ža inakš, kali nie anarchizmam možna nazwać čynnaść zabirańnia ziamli ŭ adnych i razdačy jaje na ŭłasnaść druhim — biaz roźnicy kamu, ci to panu doktaru, panu inspektaru, panu nastaŭniku, panu majoru, panu paručyku?

Ja hłyboka pierakanany, što asadnictwa adyhraje fatalnuju rolu ŭ losach polskaje dziaržaŭnaści na Kresach, što jano budzie tej rukoj, jakaja na jaje stranicy napiša słowy: „mane, tekiel, fares". Naš narod i my pierakanany, što panowie na likwidacyju asadnictwa nia pojdziecie (hałasy: pojdziem na swaju ziamlu!), — chacia niekatoryja polskija partyi, prykładam „Wyzwalenie" u pieradwybarnym časie, wyrazna zajaŭlali, što asadnikaŭ prahoniać won, a ziamlu addaduć u ruki sialan (Wice-maršałak Hdyk zwonie). Praŭda, heta byŭ čas wybaraŭ u Sojm i Senat, — a ciapier možna rabić na adwarot, možna zaćwiardžać kredyty dla asadnikaŭ koštam biednaha našaha sialanstwa.

My pierakanany, što **tolki ździejśnieńnie pryncypu samawyznačeńnia narodaŭ, tolki palityčnaja niezaležnaść wiernuć biełaruskamu narodu toje, što siłaj i hwałtam u jaho ŭziali.**

Da hetaha imkniecca naš narod, da hetaha imknucca jaho pradstaŭniki ŭ Sojmie i Senacie. Karfahien pawinien być razburany! **Asadnictwa pawinna być źništožana!** (Mocnyja wopleski na ławach mienšaściaŭ).

Z USIAHO ŚWIETU.

Litwa

Adwiedali Anhliju. Niadaŭna delehaty Litwy, Łatwii i Estonii byli ŭ haściach u anhielskim parlamencie. Na raźwitańnie pradstaŭnik anhielskaha ŭradu skazaŭ pramowu, ŭ katoraj zaznačyŭ, što Anhlija zaŭsiody wystupić u abaronie Litwy i ŭsich nadbałtyckich dziaržawaŭ.

Katalicki schod. 1-ha lipnia ŭ Koŭni adbyŭsia pačatak 4-ha katalickaha schodu (konhresu). Schod hety adznačaŭsia swajej mnohaludnaściu. Byŭ prysutny papiezki pasłaniec Zecchini.

Nowy herb. Litoŭski ŭrad wyznačyŭ adumysłowuju kamisiju dziela apracawańnia nowaha herbu Litoŭskaj dziaržawy.

Rasieja

Nieŭražai. Hazety pišuć, što ŭ Rasiei u hetym hodzie wialiki nieŭražaj.

Majuć atrymać pazyku. Jość čutki, sto Rasiejskija delehaty ŭ Londynie majuć atrymać ad Anhlii pazyku.

Ameryka.

Biezraboćcie. U Amerycy ciapier dawoli ciažki čas. Paŭstała wialikaje biezraboćcie. Fabryki wykidajuć na wulicu što-raz bolš rabočych. Usich biezrabotnych u Amerycy ciapier naličajuć bolš jak 2 miljony čaławiek.

Wybary nowaha prezydenta. U chutkim časie majuć u Amerycy adbycca wybary nowaha prezydenta. Užo wiadziecca ahitacyja. Zmahajucca tam miž saboj pradusim dźwie najwialikšyja partyi: demakraty i republikanie.

Z WILNI.

— **„Wyzwaleniec" pamoh.** Dawiedywajemsia, što sekretar „Wyzwolenia" p. Drewinski ŭ Hłybokim ad sialan braŭ pa 200 zł. za pomač im u sprawach serwitutaŭ. Akazałasia, što sialanam hety jahomaść nie pamoh ničoha, a biaručy pa 200 zł. pamoh tolki sabie.

— **Wilenskija ceny.** Apošnija hurtawyja ceny za 100 kilo takija: žyta 15 zł,, jačmień 16, awios 16,50, bulba 8, siena 7, sałoma 6,50.

— **Litoŭskaja himnazija** ŭ **Świancianach,** zakrytaja polskaj uładaj, adčyniajecca jznoŭ.

USIAČYNA.

Žart.

Adzin wojt spatkaŭsia z ksiandzom i kaža:

— Čamu heta ksiondz jeździš na kani? To-ž Pan Jezus jeździŭ na aśle.

A ksiondz jamu kaža:

— Trudna, štož ty paradziš, ciapier asłoŭ mała, a kali jaki znojdziecca, dyk adrazu wojtam robiać...

PRYKAZKI.

1. Kali baćka nia bje syna małoha, zatoje syn jaho staroha,
2. Haspadar ad chaty na šah, a chata ad jahô na dwa.

ZAHADKI.

1. Nia myŭsia, nia chryściŭsia, a jak zapiaječ, to i čort uciačeć.
2. Pawierch lesu dziaža kiśnieć.

Razhadki z Nr. 19.

1. Čaławiek, siadło, koń.
2. Łučyna.

Piśmo u Redakcyju.

Pawažany Panie Redaktar!

U adnym z numaroŭ „Krynicy" było nadrukawana, što Haradzienski Biełaruski Prytułak u Horadni hr. E. Mitkiewič, J Šurpa i inš. dawiali da niemahčymaha pałažeńnia... Hetym zajaŭlajemo, što u minułym hodzie i s pačatku hetaha hodu faktyčna Prytułak amal-što nia byŭ zlikwidawany praz Mahistrat, čamu išli na spatkańnie nawat tutejšyja rasiejcy, adnak ukazanyja asoby nie dapuścili da hetaha, i ciapier materjalnaje stanowišča hetaha prytułku nia horšaje ad inšych biełaruskich prytułkaŭ, pry čym ani hr. Mitkiewič, ani hr. Šurpa u wyšejnazwany čas nie naležali da Kamitetu Prytułačnaha, bo hety Starostwam byŭ začyniany. Ciapier apiakujecca Prytułkam Bieł. Dabr. T-wa ŭ Horadni.

Z pawažańniem **E. Mitkiewič, Janka Šurpa.**

Naša Pošta.

Antosiu z Lepla: Wašu apošniuju pracu „Ci warta žanicca" i korespondencyju z Rymšaŭ atrymali. Dziakujem. Pakrysie budziem karystać.

J. Siwiaku z Šerašewa: Spaŭniajučy Wašu prośbu „Krynicu" Wam pasyłajem.

K. Leščynskamu ŭ Wilni: „Krynicu" Wam pasyłajem achwotna.

Sachatrosu: Prysłanaje atrymali. Dziakujem. Na Waša imia pasyłajem 5 numaroŭ „Krynicy".

A. Łysionku: 2 zł. 50 hr. atrymali. Dziakujem. „Krynicu" pasyłajem.

Maładečanskaj Kooperatywie „Zorza": Pawiedamlajem, što wam pasyłajecca dla pradažy 10 numaroŭ „Krynicy".

CYTAJCIE I PAŠYRAJCIE „KRYNICU".

RADAŠKOŬSKAJA BIEŁARUSKAJA HIMNAZIJA

(m. Radaškowičy, Wialejskaha pawietu).

Waśmiochklasowaja himnazija humanist. typu z wykładańniem u biełaruskaj mowie.

ADKRYTA PRYJMO ŬWA ŬSIE KLASY.

Ekzamieny i pryjom u Himnaziju wučniaŭ buduć adbywacca ŭ kancy žniŭnia miesiaca.

PAČATAK ZANIATKAU — 1 WIERAŚNIA A 9 HADZ. RANICY.

Pry Himnazii arhanizujecca internat, u jakim wučni mohuć mieć kwateru i dahlad.

WILENSKAJA BIEŁARUSKAJA HIMNAZIJA

(Wilnia, Wostrabramskaja wul. Nr. 9).

Waśmiochklasowaja himnazija humanistyčnaha typu z wykładańniem u biełar. mowie.

ADKRYTA PRYJMO ŬWA ŬSIE KLASY.

Uzrost pastupajučych abmiažowan hetkimi hadami: u I-uju kl. prymajucca dzieci ad 10 da 13 h.. u II-uju kl. — ad 11 da 14 h., u III-uju — ad 12 da 15, u IV-uju — ad 13 da 16, u V-uju ad 13 da 16, u VI-uju — ad 15 da 17, u VII-uju ad 15 da 18 h. i ŭ VIII-uju ad 16 da 19 h.

Zajawy ab pryniaćci prymajucca štodnia ŭ kancelaryi himnazii ad 10 hadz. ran. da 2 hadz.

Da zajawy treba dałučać: metryku ab naradženni (ci metryčnuju spraŭku), paświedčańnie ad doktara ab pryščepie wospy, dakumenty ab papiaredniaj adukacyi pastupajučaha i ŭnieści ŭstupnuju płatu: u III i IV klasy — 5 zł., u V i VI — 7 zł. 50 hr., VII — 10 zł., u VIII — 15 zł.

Pakul nia budzie ŭniesiena ŭstupnaja płata, zajawy razhladacca nia buduć.

Ustupnyja ekzamieny buduć adbywacca ŭ praciahu ŭsiaho wieraśnia.

Ekzamien u pieršuju klasu adbywajecca pa lekcyjnaj systemie: pastupajučyja pawinny źjawicca na zaniatki ŭ klasu 1 wieraśnia a 9 hadz. ranicy. Pytańnie ab zaličeńni ŭ lik wučniaŭ budzie wyrašana praz tydzień u zaležnaści ad ahulnaha raźwićcia i padhatoŭnaści dziaciej.

Dzieci, dobra skončyŭšyja try addzieły biełaruskich pačatkawych škołaŭ, **prymajucca biez ekzamienu** ŭ pieršuju klasu, a dobra skončyŭšyja čatyry addzieły — biez ekzamienu ŭ druhuju klasu.

Prahramy dla pastupajučych možna znajści ŭ kancelaryi himnazii.

Pačatak zaniatkaŭ — 1 wieraśnia a 9 hadzinie ranicy.

Wučni ŭ małodšych klasach ad płaty buduć zwalniacca.

Pry Himnazii arhanizujecca internat, u jakim wučni mohuć mieć kwateru i dahlad.

Redaktar-wydawiec **B. Turonak.** Tow. Wyd. „POGOŃ“, Druk. „PAX“ Wilno, zauł. Św. Ignacego. 5